

De verds, quadribarrats i altres herbes

Ernest Garcia

Els límits de la civilització industrial, la divisió del món en blocs i l'abisme entre els països rics i els pobles són coordenades bàsiques de qualsevol política. «Política tradicional» és la que manté que la crisi industrial ha de resoldre's amb més energia i més creixement, que un bloc simbolitza el progrés i la llibertat i l'altre és el dimoni, que els pobles del món tindran futur si fan el mateix que han fet en el passat les societats industrials.

Una política alternativa, en canvi, apunta l'equilibri entre la producció social i el medi natural, a la dissolució dels blocs i la redistribució global dels recursos. Desitja una recomposició de la base civilitzadora i qüestiona l'industrialisme, la formestat, el patriarcat i el militarisme. Així, assumeix i projecta cap al futur les tradicions i els valors de l'emancipació social (de les persones, de les classes subalternes, dels pobles).

Les pràctiques alternatives són molt variades i no pot dir-se que tinguin una forma unificada ni exempta de confusió. I, segurament, la proliferació d'iniciatives i de grups és bona cosa. I comença a tenir expressió electoral: la constitució d'una fracció del Parlament Europeu, integrada per verds, grups d'esquerra radical i moviments populars de nacionalitats sense estat, n'és una prova.

Ara que és imminent la Conferència de la Unitat del Poble Valencià, la meua opinió és que caldria orientar-se per aquest camí.

La clau de tot açò no és la definició d'un lloc en el continu dreta-esquerra que és l'espai de la política establida. Sinó, més aviat, la capacitat de posar l'accent en la crítica al nucli de l'acord entre la dreta i l'esquerra tradicionals que en fa elements del mateix sistema. La crítica, per exemple, al consens sobre la per-

manència en l'OTAN. Al consens que buida i trivialitza el fet nacional al País Valencià.

Al consens que identifica seguretat, defensa i capacitat d'atac atòmics; que assegura que només pot millorar-se la vida de la gent si augmenta el pastís; que el pastís sols pot augmentar amb el sacrifici dels més pobres; que la destrucció de la naturalesa —i dels nervis i l'equilibri psíquic dels éssers humans— és el preu indefugible del «progrés»...

Seria una gran exageració dir que UPV ja ha assimilat tot això. El que dic, simplement, és que hauria de fer-ho. I que ha començat a fer-ho. Un moviment nacional-popular i alternatiu, una referència per a les persones que ja no creuen que la solució dels seus problemes passe per l'obtenció de *més del mateix* i que, en conseqüència, comprenen que han de començar a viure *d'una altra manera*.

Qüestió d'ous

J. Carod-Rovira

Ells diuen «perro viejo» i «mosquita muerta» allà on nosaltres diem «gat vell» i «gata maula». La sort màxima de la rifa és un mascull «el gordo», allà, i un femení, «la grossa», aquí. De la dona de Sant Josep els espanyols destaquen que sigui «Virgen» i nosaltres que sigui «Mare (de Déu)»; ells paguen «impuestos», que ve d'«imponer», i nosaltres «contribucions», que ve de «contribuir». Els espanyols desvergonyits ho són del tot, no tenen gens ni mica de vergonya, ja que són uns «sinvergüenzas», mentre que els corresponents catalans són, només, uns «poca-vergonyes».

Com a mesura preventiva o deslliuradora, ells toquen «madera» quan nosaltres toquem «ferro». Allà celebren cada any les «Navidades» mentre que aquí amb un sol «Nadal» anual ja en tenim prou, com en tenim prou també amb un «bon dia» i una «bona nit» cada vint-i-quatre hores, enfront dels seus múltiples

«buenos días» i «buenas noches» diaris. A Espanya es veu que ho donen tot —«dar besos, abrazos, pena, paseos...»— mentre que als Països Catalans donem més aviat poc, ja que ens ho hem de fer solets —«fer petons, abraçades, pena, un tomb...» Allà diuen «¡oiga!» quan aquí filem més prim amb un «¡escoltil!»

Dels ous de gallina que no són blancs, ells en diuen «morenos» i nosaltres «rossos», colors que s'oposen habitualment parlant dels cabells de les persones. Dels genitals femenins, allà en diuen vulgarment «almeja» i ací «figa», mots que designen dues realitats tan diferents com és un mollusc salat, aspre, dur, grisenc i difícil d'obrir, en un cas, i, en l'altre, un fruit dolç, sucós, tou, rogenic i de tacte agradable i fàcil. Mentre ells «hablan» —i fan!— aquí «enraonem», és a dir, fem anar la raó, sense èxit, tanmateix. Allà per

ensenyar alguna cosa a algú «adiestran» i aquí «ensinistrem». Més enllà dels conceptes polítics actuals, els uns basen l'ensenyament sobre la «dextra» (dreta) i els altres sobre la «sinistra» (esquerra)...

Tota una concepció del món, doncs, s'endevina rere cada mot d'una llengua, perquè la llengua és l'expressió d'un comportament col·lectiu, d'una psicologia nacional, diferent, no pas millor o pitjor que altres. No es tracta, en conseqüència, de traduir només, sinó d'entendre. Per això, tots els qui han canviat de llengua —a casa, al carrer, al treball— no únicament canvien de llengua. També canvien de nació. I com que no és igual la nació que té un estat darrere que la que en té dos al damunt, anar de guanyador per la vida és més còmode que anar-hi de vençut. A mi que, de Tarragona estant, m'ho miro de la banda dels qui no són 300 milions —ells tampoc, ni que ho diguin— la solució alliberadora d'aquesta situació em sembla, cada vegada més, una qüestió d'ous. D'ous col·lectiu, s'entén. I no pas, precisament, només del color dels ous...